

Kadar se pa gnoj na njivo izpelje, se mora koj raztrositi in podorati, ne pa pušati ga na malih kupčkih, da ob vso moč pride.

Pri nekterih sadežih res ni mogoče po dokončani pognojeni ozimini toliko gnoja še na kupu imeti, da bi se za potrebne sadeže še pred zimo na njive speljal in podoral; ravno tako bi bilo o spomladini setvi to prav zamudno opravilo; namesti spomladi to delati je boljše, da se gnoj med zimo na njivo spelje in na kupe dene, katerih pa ni treba prevelicah napravljati; kakih 40 voz ga je za en kup dosti, da je le kake 3 čevlje visok; posuti se mora pa z zemljo kakih 6 palcov visoko.

Nekteri priporočajo iz hleva izkidani, še ne prekuhani in podelani gnoj na njivo speljati. Tega ne morem poterditi; prvič ker se tako ravnanje s kmetijstvom ne ujema, da bi se vsaki dan izkidani gnoj proti na njivo vozil in podoroval, pa skušnje tudi učé, da tak gnoj je marsikterim rastlinam preojster, drugim pa škodljiv. Kdor tega ne verjame, naj napelje gnoja, koj ko ga iz hleva spravi, na kak travnik ali pa na deteljšče, in kmali bo vidil, da ni dober.

Kar sploh gnojenje zadene, bi imel kmet posebno na lastnost zemlje gledati. Težka, terda in potem takem merzla zemlja imela bi se v drugem ali tretjem letu z apnom potresti — ojstra zemlja pa, brežine in peščenine gré vsako leto in po vsaki posetvi, pa le po malem gnojiti. — Kdor ima gnoja na zbero živinskega in ovčjega, naj gnoji z živinskim pešeno, z ovčjim pa težko in debelo zemljo. Ravno tako naj gipsa deteljišča.

Živinozdravilske skušnje.

Mi pač dobro vemo, da ni varno ljudém, ki nimajo pravega znanstva o človeških boleznih, zdravil zoper to ali uno bolezen naznanjati, ker umno ozdravljanje se le opira na pravo spoznanje bolezin, ki ga le izučeni in skušeni zdravnik ima.

Ravno tako je z živinskimi boleznimi; tudi tukaj ni varno mojstrom skazom orožja v roke dajati zoper sovražnika, ki ga ne poznajo. Vendar „Novice“ imajo tudi med izvedenimi zdravniki in poterjenimi kovači svoje brave; zato jim radi povemo, kar se kaj novega dobrega znajde; nekatere zdravila pa so tudi take, da niso nevarne v rokah nezvedenih gospodarjev, ali nekatere bolezni tako nagle, da si mora gospodar sam skusiti, brez zdravnika pomagati, ali pa so nekatere take, da se lahko spoznajo in da tudi zdravniki nobenega gotovega zdravila ne vejo. V vseh takih okolišinah ni tedaj napačno, marveč je koristno, da v našem listu tudi razglasamo nove živinozdravilske skušnje. Po teh besedah, ki smo jih že večkrat povedati mislili, nadaljujemo tedaj danes nekoliko novih živinozdravilskih skušinj.

(Pomoček, kateri hitro kri ustavi), ki teče iz prerezanih ali presekanih manjših žilic, je neka železna voda, ki se dober kup v apoteki dobí pod nemškim imenom „Eisenhyperchlorid“ (železni hiperklorid). Le ene kapljice na rano, ki kervavi, in berž se ustavi kri. Zlasti pri pseih utegne to dobro biti.

(Zoper kerč celega živinskega života), pri katerem je cela živina terda kakor les in ki ji tudi gobec bolj ali manj zaprè, nimamo zdravniki dosihmal nobenega gotovega zdravila. Te dni pa smo brali skušnje dr. Gierera, sodniškega živinozdravnika, ki je zaporedoma trikrat to strašno bolezen tako-le ozdravil: Pod trebuh je konjema in kravi postavil škaf s kropom in senenim drobom, da je soparica va-nje puhtela po celi uri, dvakrat na dan; zraven tega pa je celi život dvakrat na dan umivati dal z gorkim močnim lugom, ki je bil napravljen iz dervenega pepéla; ko je bil život tako umivan, ga je do suhega ribati dal in potem s koci dobro odel; tako je ravnal 4 dni. Za pijačo je dajal moke in Glauberjeve soli;

to notranje zdravilo pa ni poglavitna reč, ampak uno je, kar se z umivanjem in kadilom stori. V 10 do 14 dneh je bolno živino ozdravil. Ker to bolezen vsak le količkaj zveden človek lahko spozná, ker tudi zdravniki nimajo zoper njo nobenega gotovega zdravila in vse to, kar se tiče umivanja z lugom in kadila s senenim drobom, vsak gospodar domá lahko stori. Naj jim bode priporočano to zdravilo, pa tudi zdravnikom.

(Tudi živinozdravilstvo ni brez sleparij). To se je vnovič poterdilo. Neki živinozdravnik L. Simon po imenu priporoča kot prav čudodelno zdravilo zoper tiste bolezni v pleču, križu in zadnjem stegnu, ki so pod imenom „švinte“ znani ali če je sicer konj terd v nogah (rah) itd. neko vodo pod imenom „Restitutions-Fluid“ in pravi, da vsakega konja pri najtežjem delu v nogah močnega ohrani in mu mnogotere bolezni iz nog prežene, ktere se ne dajo ne z ojstrimi mazili, ne z zavleko, ne z razbeljenim železom odpraviti. Flaška te njegove nebeške vode veljá 1 fl. 70 kr. — Na Dunaji so v živinozdravnišnici dali to čudovito in skrivnostno vodo po dr. Schneiderju, profesorju kemije, preiskavati, in ta je najdel, da ta čudovita voda obstojí iz kuhovine arniknih korenin (8 unč), iz kafrovca (2 unči), iz salmijakovca (1 unčo), iz kuhinske soli (1 unčo). Ta zmes res ni slaba in utegne večkrat dobra biti; pa vse te reči so vsakemu zdravniku dobro znane in zlo navadne. Al koliko mislite; koliko nek veljá taka flaška, ako bi se imenovane reči v štacuni ali apoteki kupile in bi si jih sami napravili? — 18 novih krajcarjev. On pa jo prodaja za 1 gold. 70 kr.! Kaj ne, da je to lep dobiček! In če si gospodar več takih flašk od gosp. Simona kupi, bojo gotovo pomagale, če ne konju, pa saj tistemu, ki jih — prodaja. V 10 letih, če jih veliko prodá, si more hišo kupiti.

Troje važnih vprašanj.

1. Ali Slovenci narodno enakopravnost že vživamo?

— P. Presvitli cesar so nam in vsem avstrijskim narodom že drugo in tretjo pot obljubili, da naj vživamo vsi enake národne pravice. To zagotovljenje se opira na zdravo pamet in splošno pravico, ki vsakemu dá, kar vsakemu gré. Kar so cesar govorili, bi se bilo tedaj imelo že davnej izpeljati, ker smo njemu pokorščino dolžni po Božji postavi vsi podložni od prvega ministra do zadnjega berača. Ozmimo se nekoliko po naši slovenski zemlji in pogledjmo: ali in kako se spolnuje preimenitna cesarjeva beseda.

To preiskovaje živo pred očmi imejmo, kaj si naj mislimo, kadar besede „narodno enakopravnost vsem narodom“ izgovorimo, in lahko bomo odgovorili postavljenemu vprašanju.

1. Ali je to enakopravnost, da se v šolah morajo naši otroci še le učiti nemškega jezika, preden se zamorejo naučiti kaj potrebnega in koristnega za življenje? — Ako je to enakopravnost, jo že od nekdaj vživamo! Nam pa se zdí, da to ni enakopravnost, da se nemški otroci zamorejo po šolah veliko več naučiti in veliko lažje učiti kakor naši slovenski.

2. Ali je to enakopravnost, da imamo učnike, ki ne znajo jezika, ktereга naši otroci govoré, in toraj ne morejo ne z otroci, ne z njihovimi starši sami govoriti, ampak da tolmača potrebujejo? — Ako je to enakopravnost, jo od tistihmal, kar nam je zagotovljena, res v večí meri vživamo, ker so nam zadnje leta poslali več ptujih učnikov kakor smo jih imeli pred; domače so pa poslali v ptuje dežele.

3. Ali je to blažena enakopravnost, da Slovenec mnogokrat ne razume gosposke svoje, in ta njega ne? da vradnik v kancelii ne piše tako, kakor Slovenec govori, ali to, da Slovenec, ki le svoj jezik govori, nobenega pisma iz pisarnice ne dobí v svojem jeziku, ampak more za to